

1952

SLOVENSKI ČEBELAR

ŠTEVILKA

2

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ZVEZE ČEBELARSKIH DRUŠTEV ZA SLOVENIJO

2. številka.

V Ljubljani, 15. februarja 1952.

LIV. letnik

Vsebina

Leopold Debevec: Nekaj besed o preureditvah AŽ-panja	21	šetka. — Vzgleden čebelar. — Mreža v okencih in še kaj. — Kako se neprevidnost maščuje. — Narodnost dr. J. Dzierzona	37
Stane Mihelič: Sodobni AŽ-panj (Nadaljevanje)	24	Naša organizacija:	
Slavko Raič: Mesečna navodila	30	Ugotovitve pri pregledovanju čebelnjakov	39
Fran Robida: O vrbah	33	Praktičen tečaj za učiteljstvo v Tolminu	40
Jože Rihar: Čebelarske opazovalnice	36	Na ovitku:	
Mali kruhek:		Mali oglasi. — Vestnik zveze. — Cenik »Čebelarne«.	
Spomladansko pitanje. — Pitalniki v okencih AŽ-panjev. — Nove tarife. — Matična re-			

List izhaja vsakega 15. v mesecu. Izdaja ga »Zveza čebelarskih društev v Ljubljani, Tyrševa cesta 21, tiska »Umetniški zavod za litografijo« v Ljubljani. Urejata ga in za uredništvo odgovarjata Stane Mihelič in Vlado Rojček. Tehnični urednik Josip Kobal. Letna naročnina za člane 300 din, za nečlane in inozemstvo 400 din, posamezna številka 35 din.

KUPIM

30 do 40 AŽ-panjev na 9 ali 10 satov. Družine naj bodo zdrave in močne. V zameno dam, ali prodam: tritonski Fordov avto, kompletno bencinsko »Deutz« cirkularsko za žaganje drv, električni hišni vodovod, kompletno hišno kopalnico, kompresor za ličarje, nizkotlačni avtogenski aparat, tritonski sestavljeni škripec, kalupe za izdelovanje cementne opeke, »Deutz« Dieselov motor 15 konjskih sil, razno orodje itd. Ponudbe pošljite na na-

slov: Serafim Novaković, Zagreb, Petrova 17.

KUPIM

večje število čebeljih družin v kranjcih in AŽ-panjih. Čebele morajo biti zdrave in čiste kranjice. Naslov: Oton Primožič, Sv. Pavel pri Preboldu, Savinjska dolina.

NAKUP ČEBEL

Spomladi bo naša Zveza kupovala naseljene AŽ-panje in kranjice po dnevni ceni. Prodajalci, pošljite takoj ponudbe!

Tovariš čebelar!

Ne jezi se, če ne boš prejel 3. številke Slovenskega čebelarja. Prejeli jo bodo le tisti, ki bodo plačali naročnino do 15. marca t. l. Društva in družine naj se ravnajo po navodilih okrožnice, objavljene v 1. številki Slov. čebelarja, da ne bodo ostali naši člani brez lista. Kdor ne bi mogel plačati celoletne naročnine naenkrat, jo lahko plača v dveh obrokih: prvi obrok do 15. marca, drugi obrok pa do 15. junija t. l.

Leopold Debevec:

Nekaj besed o preureditvah AŽ-panja

AŽ-panj je s svojimi prednostmi, ki so jih naši čebelarji naglo spoznali, že v prvem desetletju svojega obstanka malone docela izpodrinili iz naših čebel, njakov vse druge panjske oblike povečini tujega izvora in razmeroma v zelo kratkem času ostal enoten panj Slovenije. V naslednjih desetletjih si je svoj položaj še bolj utrdil in zdi se mi, da ga ne bo zlepa pregnala kaka druga vrsta panja. Panj popolnoma ustreza našim razmeram in smo nanj lahko po pravici ponosni.

S podobno enotnostjo se ne morejo ponašati čebelarji ostalih naših ljudskih republik, v sleherni je razširjenih po več vrst panjev. Kakor nekoč pri nas, so odnotni čebelarji že od nekdaj prav tekmovali, kdo bo izumil še boljši panj ali vsaj s svojimi izboljšavami opremil že obstoječe. Prej ni bilo slišati, da bi jih ta raznolikost kaj prida motila, zadnje čase pa so se tudi pri naših sosedih pričeli vse češče pojavljati glasovi, da bi ipak bila potrebna neka večja enotnost, ki bi sprostila in poenostavila marsikako opravilo pri čebelah. Kakor je videti, so jih do tega prepričanja privedla vprašanja na pasiščih, kjer v najlepši slogi pasejo svoje muhe prevaževalci iz raznih delov naše države. Ob praktičnih skladovnicah naših panjev, preprostem in lahkem delu naših čebelarjev pri prevozu in opravljanju čebel se jim nudi prilika, da nehote vse to primerjajo s svojim. In posledice? Povpraševanje po AŽ-panjih iz teh krajev narašča!

Poslušal sem nedavno uglednega čebelarja-prevoznika z juga, ki si name-rava urediti čebelarstvo za prevažanje v naših panjih. Mož ima namen, da si jih glede zračenja nekoliko preuredi. Tamkajšnji čebelarji morajo namreč zaradi velike poletne vročine, ki vlada pri njih, posebno skrbeti za dobro prezračevanje panjev med prevozom. Doslej se je najbolj obneslo tako imenovano **temno zračenje**, kajti poleg vročine nedvomno tudi svetloba precej pripomore, da se čebele med prevozom razburjajo in propadajo. Pri svojih bodočih AŽ-panjih misli omenjeni čebelar nekoliko preurediti verando ter z žično mrežo opremiti tudi del stropa in gornji, preklapljivi del vrat.

Njegovo razlaganje me je pozneje napotilo k razmišljanju o našem panju, zlasti o umestnosti nekaterih preuredb, ki jih je doživel v 40 letih, odkar je prišel iz rok svojega tvorca Antona Žnideršiča ter o izpopolnitvah, ki bi bile potrebne, da bi panj postal še pripravnejši.

Če si bežno ogledamo dosedanje izpopolnitve, bomo videli, da jih je bilo kar precej. Poleg **žlebičja**, ki ga je popisal in priporočal sam Žnideršič že med prvo svetovno vojno, a se z malenkostnimi izjemami ni ukoreninilo in razširilo, je panj kmalu potem, še med prvo vojno dobil **leseno prečno zaporo** za okenca:

uvedli so jo kraški čebelarji-prevaževalci. Naslednja novost nekaj let pozneje je bila lesena zagozda z vrezanim žrelom, tako imenovano **premično žrelo**. Posneto je bilo po amerškem vzorcu, dasi je Žnideršič že petnajst let poprej uporabljal nekaj podobnega pri svojih prvih eksportnih panjih ali polovičarjih. Čelno steno je namreč uredil tako, da se je dala odzvati njena spodnja tretjina, če si se hotel naglo prepričati o stanju družine ali očistiti dno s sprednje strani. Po prvi vojni so bili nekaj časa v modi AŽ-panji **brez žrela in brade v medišču**. Troti, ki so se po prestavljanju polegli v medišču, so lahko odleteli skozi prst debelo luknjo. Kakor hitro se je to zgodilo, je čebelar zataknil luknjo z zamaškom. Okvir z matično rešetko so prvotno ob priliki zazimljenja družin vzeli iz panja in ju nadomestili z deščicami, češ da je pločevina nad čebeljo glučo pozimi premrzla in škodljiva. Pozneje so matično rešetko puščali v panju in le odprtini pokrili z deščicama. Kmalu nato so panj opremili z **verando** in **begalnico**, oboje po Kuntzoshevem vzorcu: istočasno so brado medišča zožili in podaljšali na panjevo širino, da je služila obenem pri prenašanju kot ročaj. S podobnim ročajem so opremili na zunanji strani tudi vratca. Ker je bilo snemanje vratac zaradi zračenja pred prevozom zamudno in prevažanja vratac posebej nerodno, so jih preuredili tako, da se je snemala le tablica, odprtino, ki je nastala po odvzemu tablice pa so opremili z žično mrežo. Toda tudi svežnji teh tablic so ovirali gladko delo pri prevažanju; zato so v tridesetih letih začeli izdelovati **vratca s preklonnim gornjim delom**, žično mrežo v vratacih pa opustili. V tej dobi je nastal **gradilni satnik**, ki je našel svoje mesto tudi v okencu našega panja. **Železne prečne palice** so bile prvotno nepremične, pritrjene v stene panja. Zaradi lažjega čiščenja so jih posihmal pritrjevali tako, da so se dale iztakniti. V nainovejšem času je bil storjen v tem pogledu še korak naprej; palice v medišču pritrjujejo sedaj kar na obod matične rešetke in jih z njo vred potegnemo iz panja. Gornje letvice satnikov so sedaj opremljene z žlebom, ki precej pripomore, da jih čebele z nadzidki toliko ne pritrjujejo na strop.

Če še dodam, da so bili panji prva leta preprosteje izdelani in so pozneje pričeli bolj gledati tudi na njihovo zunanjo ličnost in lepšo »linijo«, mislim, da sem v glavnem povedal vse, če seveda izvzamem posebne »muhe« poedinih mizarjev ali čebelarjev, kot na pr.: večje (višje ali globlje) verande z odprtinami (dušniki) za ventilacijo nad žrelom, balkonce pred žreli medišča in podobne »igračke«.

Iz pravkar povedanega je videti, da gre precej preuredb na rovaš boljšega in varnejšega prevažanja in samo po sebi se vsiljuje vprašanje, ali ne bi kazalo v bodoče izdelovati dva tipa našega panja, enega za navadne smrtnike, ki čebelarji na stalnem mestu in drugega za izrazite »nemirne duhove«, prevaževalce...

Razen begalnic so se vse pravkar naštete izboljšave obdržale v bistvu do danes. Begalnice so izginile iz novih AŽ-panjev, ki so pričeli prihajati iz mizarških delavnic naše zadruga kmalu po končani zadnji vojni, dasiravno takratna razmotrivanja čebelarjev v SČ o tej zadevi tega niso nujno narekovala. Proti begalnici so bili že spočetka čebelarji z večjim številom čebeljih družin, kajti njim je čas vedno dragocen in se ne utegnejo ukvarjati s takimi »malenkostmi«. Toda z opustitvijo same begalnice so merodajni, ki vedrijo in oblačijo na našem čebelarskem nebu, ostali na pol pota. Saj je brez begalnice tudi veranda izgubila svoj pravi pomen. Izkušeni prevaževalci namreč zataknejo pred prevozom žrela s posebnimi lesenimi ali pločevinastimi zaporicami, češ da so čebele, ki se naberejo v verandi, po prihodu na mesto največkrat že mrtve, če pa ostanejo

žive, so obsojene na skorajšnji pogin. To je vsekakor res, toda čemu potem veranda? Ali jo puščajo samo zato, da je panj dražji, ali morda zato, da se vanjo skrrije brada, ki je med prevažanjem res v vedni nevarnosti, da zaradi nepazljivosti delavcev med prekladanjem odleti? Toda v tem primeru je veranda zopet pregloboka!

Kaj pa premično (ameriško) žrelo, ali je res neogibno potrebno? Zdi se, da ga ogromna večina čebelarjev nikdar ne uporablja in jim daje le nepotrebno delo. Prednja stranica panja, zlasti njen notranji, tanjši del, ki sega v verando, je zelo izpostavljena vremenskim vplivom. Zaradi razlik med toploto in mrazom, suhim in vlažnim zrakom les zlasti v zimskem času »dela«, kakor pravimo, in zagozda iz trdega lesa je v tej »igri narave« prava reva. Enkrat jo stisne, da pri tem občutno trpijo tudi sosedni deli panja in jo boš zaman poskušal izvleči, drugič zopet zija nad njo cel centimeter široka reža, da zagozda kar plava v svoji odprtini. Seveda ne dolgo, ker nastane med čebelami in večšami oziroma njihovimi črvi kmalu pravicato tekmovanje. Črvi iščejo v režah varno zavetje pred čebelami in miren kotiček za zabubljenje, čebele bi jim pa to rade preprečile in hitijo zadelavati reže s propolisom. Skrben čebelar je zato primeran, da premično žrelo večkrat na leto očisti črvov in zadelavine. Okoli zagozde se vrh tega vso zimo najrajši zbira in zadržuje vlaga, zaradi katere zelo trpi panjevo dno. Zato boš v njem tudi opazil prve, po navadi prezgodnje znake trohnobe in črvojedine, da niti ne računamo škode, ki jo kljub čebelarjevi budnosti napravijo na lesu črvi voščene večče, preden se zabubijo.

Ne podcenjujem praktične vrednosti premičnega žrela in nikakor nisem proti njemu, naglasiti pa moram, da bi panj mnogo pridobil, če bi za notranjo čeluo steno panja uporabljali debelejše deske, vsaj deske iste debeline kot za obod panja. Kakor smo že omenili, je sprednja panjeva stena najbolj izpostavljena vremenskim neprilikom, kar ne ostane brez posledic. Trpijo čebele, trpijo panji! Razlika med notranjo, razmeroma visoko temperaturo in nizko zunanjo se izravna v sprednji steni in prav ta je sestavljena iz tanjših desk, da o paževini med deskama, ki pride čebelarju pred oči kvečjemu takrat, ko je že prepozno, ko je panj doslužil, niti ne govorimo. Zato ni čudno, da se na notranji steni vso zimo nabira vlaga (črne sprednje letvice satnikov, kot oglje črna sprednja stena znotraj!), na zunanji strani pa vodeni mehurčki, ki razganjajo barvo. Debelejša notranja stena bi vse to preprečila ali vsaj zelo omilila. Tudi veranda bi potem ne bila več pregloboka.

Vprašanje zase je nadalje dušnik v panjevi bradi, ki včasih nima niti 2 cm premera. Omenili smo že, da čebelarji pred prevozom zamašijo žrela in je potemtakem tudi vsako zračenje prazne verande odveč. A tudi če tega ne bi delali, za dober prst širok dušnik nič ne zaleže, ampak le škoduje, ker žival samo bega. Zato je po mojem mnenju popolnoma odveč.

Podobnih malenkosti, ki pa vendar niso malenkosti, bi se našlo najbrž še več. Toda za danes naj bo dovolj. Zgoraj našteté pa podajam čebelarjem, da o njih razmislijo, poiščejo še novih in potem v SČ o vsem povedo svoje mnenje; za prvo in drugo bo sedaj, v teh dolgih zimskih večerih časa dovolj!

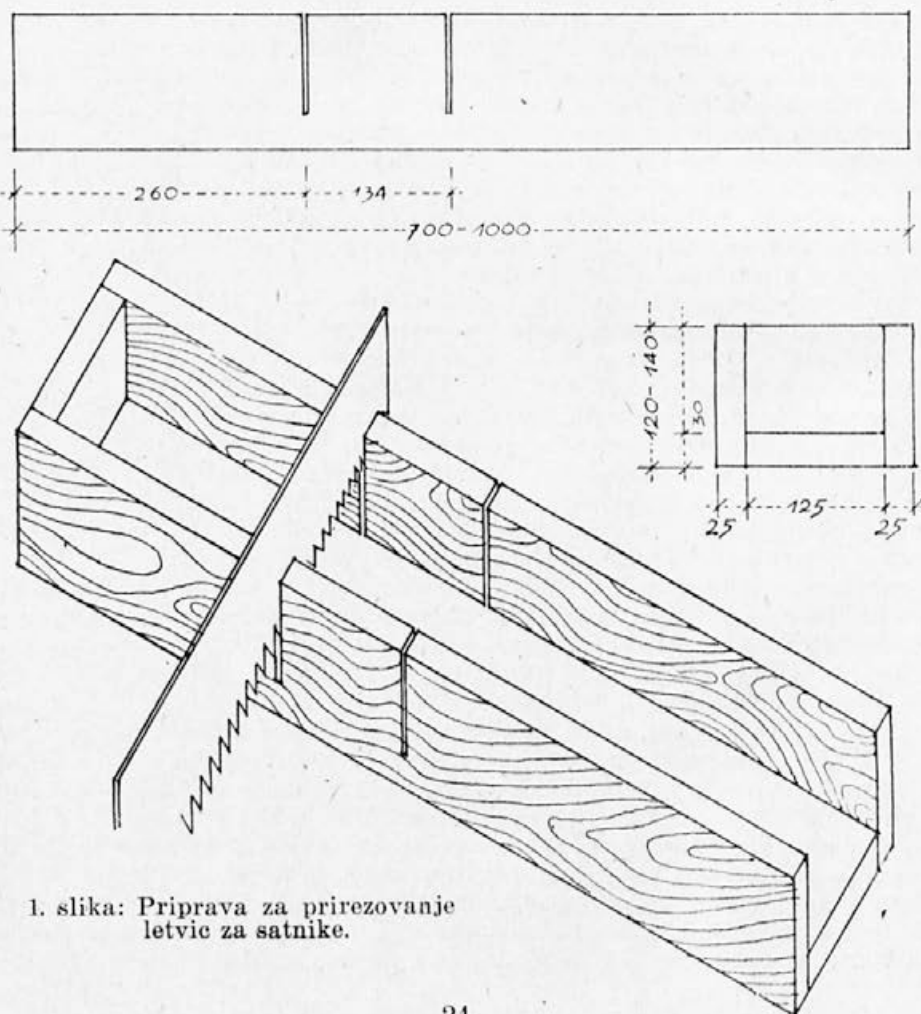
Komisija, ki je bila pred leti izbrana, da določi enoten tip panja in ki naj bi skrbela za smotnost vsake preuredbe pri panju, o kateri pa doslej še nismo ničesar čuli, bo vsak umesten nasvet gotovo in rade volje pretresla ter o pravem času tudi upoštevala. Čim več pobud in mnenj bo čula in brala, tem bolj trdna in odločna bo v svoji sodbi in sklepih.

Sodobni AŽ-panj

Prilava za prerezovanje letvic za satnike.

Že prej sem omenil, da morajo biti letvice za satnike prerezane natančno po meri. Zato prerezujemo z žago letvice v posebni prilavi, kakršno rabijo tudi mizarji in ki nam omogoča, da naglo in točno narežemo hkrati po 10, 20 in še več letvic enake dolžine (1. slika). Prilavo za prerezovanje letvic si napravimo iz trdega lesa (bukev, gaber, hrast itd.). Zanj potrebujemo štiri kose lesa približno tehle dimenzij:

- 1 dno: dolžina 70—100 cm, širina 12,5 cm, debelina 3 cm;
- 2 podolžni stranici: dolžina 70—100 cm, širina 12—14 cm, debelina 3 cm;
- 3 prečna stranica: dolžina 12,5 cm, širina 9 cm, debelina 9 cm.

1. slika: Prilava za prerezovanje letvic za satnike.

Les naj bo poskobljan, na vse strani pravokotno prirezan in povsod enako debel. Samo iz tako obdelanih kosov lahko pravilno zbijemo podolgovato korito, ki je na enem koncu odprto, t. j. brez krajše stranice. Kako morajo biti kosi lesa spojeni (z žebli ali vijaki), kaže nazorno slika. Merjeno znotraj mora biti korito 12,5 cm široko, 9 do 11 visoko in 70 do 100 cm dolgo. Ko smo z vijaki ali žebli pravilno spojili vse dele korita, odmerimo na notranji strani, začevši od zaprtega konca korita, v dolžino natančno 26 cm in 59,4 cm (kolikor znaša dolžina posamezne pokončne in podolžne letvice satnika). Na tako dobljenih točkah potegnemo pravokotno na dolžino po vsej širini korita črti, ki ju podaljšamo tudi navzgor po obeh stranicah. Nato napravimo ob pokončnih črtah v obe stranici s tenko in ozko žago zareze, segajoče do dna. Čim bolj bomo pri tem delu natančni, tem bolj bo točna mera narezanih letvic.

S pripravo zgornjih notranjih mer lahko hkrati narežemo po 20 podolžnih ali 20 pokončnih letvic za satnike. Preden pa pričnemo s tem delom, moramo ugotoviti, če so letve, ki jih bomo prirezovali na določene dolžine, na enem koncu že pravokotno prirezane. Če niso, napravimo to tudi s pripravo za prirezovanje letvic na tale način:

V korito porinemo do zaprtega konca nalašč za to pripravljeno deščico, dolgo 24 do 25 cm, široko 12,5 cm in debelo 6 cm. Na odprtem koncu korita porinemo do te deščice letve in jih prirežemo. Ko smo tako na enem koncu vse letve pravokotno prirezali, odstranimo iz korita deščico in nato režemo letve potrebnih dolžin.

Podrobneje sem opisal to pripravo zato, ker vidimo po naših panjih še mnogo satnikov, ki niso niti pravih niti enakih mer, ki so tako vegasti, da ovirao čebelarja pri delu in mu večkrat celo vzamejo veselje do čebelarstva. Svetujem vsakemu čebelarju, naj si oskrbi to pripravo že v začetku svojega čebelarjenja, če misli sam delati satnike, ker bodo le taki satniki, četudi bodo narejeni v različnih razdobjih, povsem enaki. Ko poudarjam »enaki«, mislim, da ni tako hudo, če so morda pol milimetra ali celo en milimeter daljši, kot bi morali biti; najvažnejše je, da niso različni dolžin. Glede višine satnika pa je točnost v meri pogoj za lahko delo v panju, zato da ne bomo trli čebel, zato da ne bodo čebele pritrjevale satnikov na matično rešetko ali strop v panju.

Priprava za zbijanje satnikov.

Najhitreje in najlepše zbijamo satnike s pripravo za zbijanje satnikov. Sam doslej v svoji praksi nisem nikdar zbijal satnikov s posebno pripravo, vendar pa moram priznati to, kar sem videl drugje: satniki, zbiti s tako šablono, so popolnoma enaki, niso nič vegasti, zbijanje samo pa gre naglo od rok.

Priprava za zbijanje satnikov je stara domala toliko kakor satnik sam, saj je tudi ta šablona prišla v čebelarstvo prakso iz mizarske rabe, seveda prilagojena čebelarским potrebam in zlasti še velikosti in obliki satnika.

Brez posebnih težav si jo lahko napravi vsak čebelar sam. Zanj rabi:

1 desko (najboljši je trd les), dolgo 46 cm, široko 36 cm in debelo 3 cm;

2 letvi dolgi po 41 cm, široki po 5 cm, debeli 2,5 cm;

1 letev dolgo 46 cm, široko 5 cm, debelo 2,5 cm.

Z vijaki ali žebli krepko pritrdimo na desko letve predpisane dolžine tako da nastane na njej 2,5 cm debel okvir (brez ene krajše stranice). Notranja

širina okvira znaša 26 cm, dolžina pa 41 cm, torej natančno toliko, kolikor je zunanja mera satnika za AŽ-panj. Če smo prerezali desko pravokotno in prav tako pravokotno nabili letve na desko, potem bodo satniki, zbiti s to pripravo, pravokotni.

Poleg vsega, kar smo doslej navedli, je potrebno za pripravo še neke vrste držalo, ki pritiska med zbijanjem zgornjo in spodnjo letev satnika tesno k notranjima stranicama na deski pribitega okvira. Leseno držalo je 25 cm dolgo, 2,5 cm široko in ravno toliko debelo. Pokončni robovi na obeh koncih držala

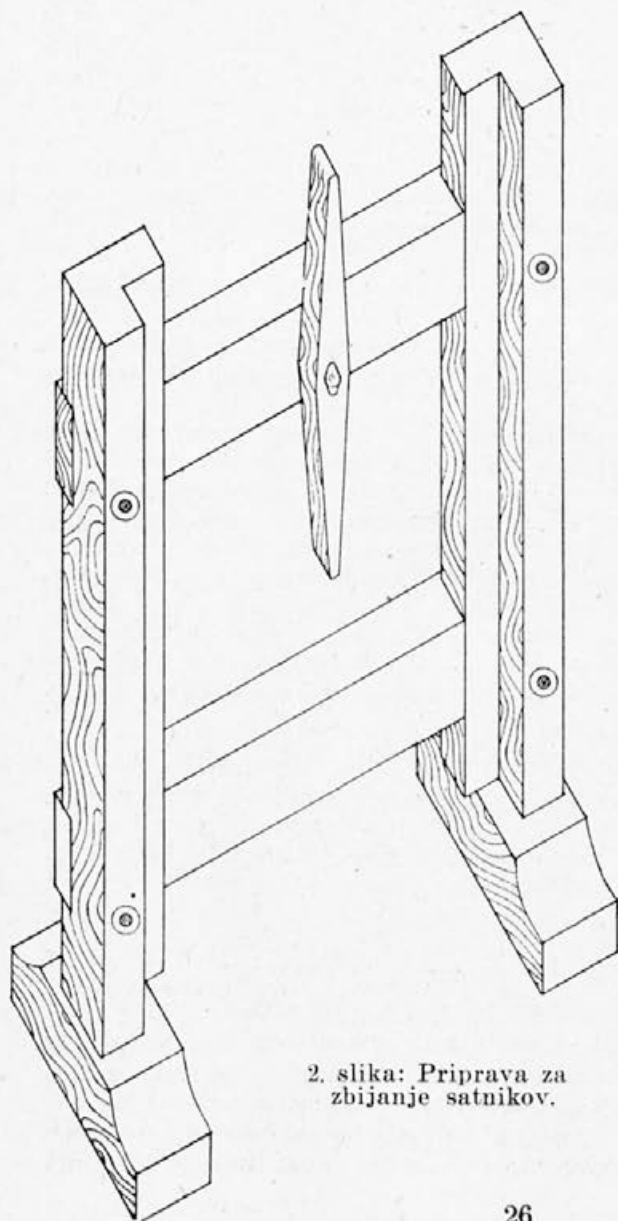
so močno zaokroženi, sredi pa ima držalo kak 1,5 cm dolgo in 0,5 cm široko luknjico, skozi katero ga s primernim vijakom pritrdimo ravno na sredino okvira na deski.

Ko smo se tako oskrbeli s potrebno pripravo, začnemo lahko z zbijanjem satnikov.

Pripravo za zbijanje satnikov postavimo pokonci, tako da je odprtina okvira zgoraj. Stransko letvico satnika položimo na dno okvira, nanjo postavimo ob straneh zgornjo in spodnjo letev satnika, na vrhu pa zapremo satnik z drugo, krajšo letvico. Z držalom pritismo daljši letvici satnika ob notranji stranici okvira, nato pa z žebli pribijemo stransko, sedaj zgornjo letvico satnika. Ko smo to opravili, z držalom odnehamo, obrnemo na pol zbit satnik narobe, tako da je pribita stranska letvica satnika spodaj, nepribita pa zgoraj, zopet pritegnemo držalo in pribijemo še drugo, krajšo letvico satniku. Tako zbit satnik je natančno 41 cm dolg, 26 cm visok in nič večast.

S šablono, kakor sem jo opisal, zbijemo lahko v eni uri do 30 satnikov,

Na sliki je narisana pri-

2. slika: Priprava za zbijanje satnikov.

prava za zbijanje satnikov, kakršne prodaja danes naša Čebelarica. Bistveno se ne razlikujeta med seboj, toda tisto, ki sem jo opisal, napravi lahko vsak čebelar sam, medtem ko tako, kakor je na sliki, že teže.

Satnike zbijamo z žebli (žičniki) 1,6 mm do 1,8 mm debelimi in 35 mm dolgimi. Za vsak satnik rabimo 4×2 žeblija, skupaj 8. Če ne vrtamo luknjic za žeblice s strojem, namočimo, preden začnemo s tem delom, oba konca stranskih letvic satnika v vodi ali pa vsakemu žebliju, preden ga zabijemo v letev, s kladivom otopimo konico, da se nam ne bo les klal.

Tudi za to šablono velja to, kar sem napisal o pripravi za prirezovanje satnikov: vsak čebelar, ki bo sam delal satnike, naj si jo napravi že v začetku svojega čebelarjenja zato, da bodo vsi satniki, zbiti v različnih razdobjih čebelarjenja, popolnoma enaki.

Žičenje satnikov

Satnike žičimo zato, da se nam v njih ne skrivajo satnice, da zvečamo njih nosilnost in ojačimo njih odpornost pri prevozu in točenju.

Kdo je iznašel žičenje, je težko reči.

A. Alfonsus piše v svojem »Čebelarskem učbeniku« l. 1905, da je žičenje iznajdba ameriških čebelarjev, »ki jo že 25 let s pridom uporabljajo.«

Danski čebelar Axel Tüchsen pa pravi v Ludwiguovi knjigi »Unsere Bienen« l. 1906, da je iznašel žičenje v 80-ih letih preteklega stoletja danski tovarnar in čebelar A. H. Vorbeck-Holstebro čisto slučajno: Pri točenju so se mu medeni sati pogosto lomili; ko pa je ob neki priliki potegnil iz točila poleg polomljenih satov tudi nepoškodovan sat, si ga je natančneje ogledal. Opazil je, da so čebele v ta sat vdelale nekaj slamnatih bilk, ki so se verjetno držale satnice. Odslej je uporabljal slamo za »žičenje«. Ker pa so mu čebele slamo večkrat pregrizle, jo je zamenjal z jekleno žico.

Ne glede na to, kdo od obeh ima prav, je gotovo, da sega iznajdba žičenja na začetek 80-ih let preteklega stoletja in da je pravzaprav šele žičenje omogočilo uveljavljenje satnikov »racionalne« mere. (Satnik velike ali racionalne mere je po sklepu mednarodnega čebelarskega kongresa v Bruslju l. 1897. tisti satnik, katerega notranja površina meri 10 kv. dm ali sat s približno 20 kv. dm površine na obeh straneh.)

Svoje predhodnike ima žičenje, t. j. ojačevanje trdnosti satja, že v sivi davnini, ko še niso nič vedeli ne o premičnem satniku, ne o satnicah in ne o točilu.

Da bi bilo satje v panjih, ki so ga čebele pritrdile na strop panjev ali košev, odpornejše, so v notranjosti zlasti pokončnih panjev in košev, kjer je bila nosilna ploskev še posebno majhna, vdělali navzkriž v vodoravni legi, palice, ob katere so potem čebele pritrjevale novozgrajeno satje. Tako delajo še dandanes tisti čebelarji, ki čebelarijo na podoben način. V naših kranjičih, a le v posebno visokih, bi morda našli tu in tam nekaj temu podobnega (prim. Janševe obode s prečnimi nosilci na sliki v njegovi knjigi »Popolni nauk o čebelarstvu«). Vendar pa tak način utrjevanja satja v kranjičih ni bil pri nas nikoli splošno v navadi, ker so ti panji razmeroma nizki in je zato nosilna ploskev satja dovolj velika. O tem piše že A. Janša v svojem zgoraj imenovanem delu v 184. paragrafu: »Za vožnjo morajo biti tako voz kakor panji sami pripravní. Vse vrste panjev niso za to primerne. Težki, z medom napolnjeni sati

morajo imeti zadostno trdnost. V pokončne panje in koše napravijo zato lesene križe, a ravno ti klini povzročajo pri drugih opraviilih ne majhne ovire in težave. Oblika zgoraj (t. j. v Janševi knjigi; op. pis.) popisanih panjev (§ 26.) ima tudi v tem primeru svoje prednosti.«

Če je bilo že nevarno, da bi se težko satje potrgalo ali polomilo, so raje kranjiča pri prevažanju obrnili z dnom navzgor, ali pa so položili po panjevem dnu v primernih presledkih pravokotno na smer satja trioglate letve, ki so se z zgornjim robom zajedle v spodnje robove visečih satov in jim bile v oporo. Tako delajo še danes naši »kranjičarji«, kadar prevažajo.

Satnic v satnikih niso mogli na tak način utrjevati. Preden je prišlo žičenje v Evropi (v 80. letih pr. st.) v navado, so satnice pritrjevali v satnike s posebnimi, tankimi in ozkimi pločevinastimi sponkami, pritrjenimi z žeblički v primernih razdaljah na notranji strani satnikovih letev. Sponke same brez žebličkov so imele v prerezu obliko približno en cm velike črke U in so ob roboh z obeh strani držale satnico kakor klešče. Še potem, ko so že poznali žičenje, se je n. pr. H. Spühler (leta 1908.) v svoji knjigi ogreval za te sponke, češ da je žičenje prezamudno. Toda že sama uporaba satnika velike mere in točila je kazala vse prednosti žičenja satnikov, kar je tudi danes splošno v navadi. Če pravim splošno v navadi, trdim to zato, ker se doslej vsi drugačni poskusi utrditve satia, še zlasti tistega, ki ga rabimo v plodišču, niso docela obnesli: n. pr. poskusi z aluminijastimi satnicami in sati, poskusi z vdeleno pločevino, žično mrežo, z vdelanim celuloidom, platnom i. p. v dnu satnice. Kakšne uspehe imajo danes Američani s satnicami, v katere že pri izdelavi vtrejo žico, mi ni znano.

Pri nas na Slovenskem govore prvi o žičenju pisci v 1. letniku Slovenskega čebelarja 1898: v knjigi (Umni čebelar) pa l. 1907 Lakmayer. Mislim, da bo po vsem tem, kar sem napisal, odgovor na vprašanje, zakaj žičimo satnike, kratek. Žičimo pač zato, da preprečimo večje ali manjše krivljenje satnic v panju, preden jih čebele izdelajo, in drugič, da imajo sati, zlasti dokler so še mladi in težki, trdnjšo oporo in večjo nosilnost, ter da se ne trgajo ali lomijo tako v panju kakor točila.

Težji bo odgovor na vprašanje, kako naj žičimo satnike: navpično, vodoravno, poševno itd. Težji zato, ker različni čebelarji to vprašanje različno rešujejo, in sicer ne le pri nas, ampak tudi drugod. Ne bi bilo dovolj 10 strani, če bi hotel opisati vse vrste žičenja in prav toliko strani bi porabil, če bi hotel naštetati vse razloge, ki jih navajajo posamezni pisci, ko utemeljujejo ta ali oni način žičenja. Kljub tej zmedbi pa vendar lahko rečemo, da satnike žičimo v glavnem v treh smereh: navpično, vodoravno in poševno.

Med drugimi se pri nas v prejšnji letnikih »Slovenskega čebelarja« zavzemajo tov. Bukovec (1926), Guna (1934) in Peternel (1939) za vodoravno žičenje. Zlasti tov. Bukovec navaja dokaj tehtnih razlogov za to: češ da vodoravno žičenje ni tako zamudno (manj žic in luknjic); da lažje vtiramo žico s kolescem; ni nevarnosti, da bi pri obrezovanju prizidkov prerezali žico; da tako žičijo tudi Amerikanci: sat se ne sesede, če se žica ne utruga; mlad, meden ali zaležen sat se v veliki vročini sesede, če je žičen navpično itd.

Vodoravno žičenje, združeno s poševnim, zagovarjajo pri nas zlasti prevaževalci-železničarji, navpično žičenje, če se prav spominjam, v obliki črke M, priporoča v nekem članku tov. Rojec; da bi bil pa kdo pisal o vzporednem navpičnem žičenju pri nas, mi ni znano. Jugov »Praktični čebelar« odpravi to

vprašanje s kratko ugotovitvijo: »Večina čebelarjev zažičuje satnice za A. Žpanje s tremi podolžnimi žicami...«

Priznati moram, da sem tudi sam dolga leta svoje čebelarске prakse, ko še nisem prevažal čebel tako daleč v pašo kot sedaj, žičil satnike največkrat v vodoravni legi, toda s **štirimi žicami**. Ko pa so se mi na neki daljši vožnji posuli trije panji s podolžno zažičenimi satniki, ker se je žica pretrgala, sem začel o stvari razmišljati. Da ne bo kakšnih pomislekov, naj takoj povem, da je bila žica normalne debeline.

Če nastopi v panju vročina, se utrga sat sam, kjer je najšibkejši in najbolj obremenjen. To je navadno nekaj centimetrov pod zgornjo letvico satnika, kjer sat ni nikoli (ali pa le redkokdaj) zaležen. Vsa teža sata se v takem primeru prenese predvsem na zgornjo podolžno žico, ki se navadno utrga. Ko se ta in morda še druga pod njo utrga, se tak sat s precejšnjim delom svoje teže nasloni na sosednjega, ga zlomi, ta zopet na naslednjega in tako naprej, kakor kadar se podirajo domine. Če se namreč utrga podolžna žica, sat nima več nobene opore ne navzgor ne navzdol, ne na levo ne na desno.

Tudi pri pokončnem žičenju se sat lahko utrga. Ker pa žice le malo nosijo težo sata, se tak sat kvečjemu sesede (mlad), največkrat samo zdrkne po žici tako nizko, da s spodnjim robom doseže spodnjo letvico satnika. Pokončne žice mu namreč branijo, da bi se nagnil na to ali ono stran in poškodoval še druge sate. Takemu satu, čeprav se je utrgal, nudijo žice še delno oporo. Ker se mi je te vrste žičenja dobro obneslo, žičim pokončno s **petimi** vzporednimi žicami, mislim pa, da tudi pokončno žičenje v obliki narobe obrnjene črke **M** ni slabo.

Res je pokončno žičenje nekoliko zamudnejše od vodoravnega, toda žice so krajše in zato lepše drže satnico. Pa preidimo na žičenje samo:

Kadar se lotimo žičenja satnikov, rabimo: kladivce, trioglato ali štirioglato šilo, durgelj ali pa luknjač (če luknjice ne vrtamo z vrtalnim strojem), leseno ali pločevinasto šablono (5. slika) za vrtanje luknjic v satnike v enakih razdaljah, 15 mm dolge tenke žebličke in pocinjeno, na pol trdo žico, debelo 0,34 do 0,35 mm. Navadna železna ali bakrena žica ni dobra, ker prva rada rjavi, druga pa se obda z zelenim volkom, ki je strupen.

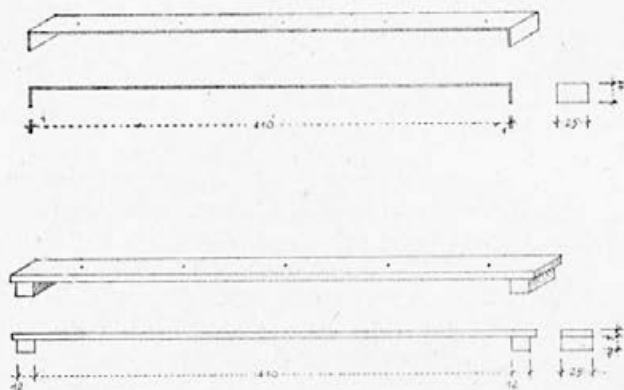
Od vseh vrst orodij za vrtanje, ki sem jih zgoraj omenil, je po mojem mnenju najslabši luknjač, čeprav lahko z njim hitreje in natančneje delamo luknjice kakor pa n. pr. z durgljem ali šilom. Z luknjačem namreč luknjice ne vrtamo (ker se ne vrtili), temveč le luknjamo les, ki se nam rad kolje, zlasti če je redek ali če je luknjačeva igla preveč koničasta in debela. Najhitreje, najtočneje in najlepše vrtamo luknjice z vrtalnim strojem; lesa nam ne kolje tudi durgelj ali pa trioglato (štirioglato) šilo.

Da zvrtamo na vseh satnikih luknjice za žico v pravih razdaljah, rabimo leseno ali pločevinasto **šablono**. Šablona mora biti natančno 2,5 cm široka (kakor je satnik) in za pokončno žičenje — 41 cm dolga. Ko delamo leseno ali pa pločevinasto šablono, moramo odrezati nekaj centimetrov daljši kos lesa ali pločevine, da bomo pločevinasto šablono na obeh koncih lahko pravokotno ukrivili, na leseno pa pribili spodaj prav tako na obeh koncih primeren košček lesa. Vse to naredimo zato, da se šablona vleže vedno natančno na satnikovo letev. Slednjič napravimo v šablono točno po sredini pet luknjic v naslednjih razdaljah (od leve proti desni): 3 cm — 12 cm — 21,5 cm — 31 cm — 38 cm.

Tako pripravljeno šablono položimo na zgornjo (spodnjo) letev in vrtamo skozi njo luknjice v les. Če vrtamo s strojem ali luknjačem, seveda ne bomo rabili šablone, marveč si bomo pravilne razdalje začrtali na vrtalni mizici ali na deski, na katero smo pritrdili luknjač. Pri vrtanju s šilom ali durgljem moramo še posebej paziti, da bomo vrtali luknjice popolnoma navpično, ker bi sicer satnica v satniku ne stala v sredini.

Če nam gre delo od rok, lahko s šilom ali durgljem izvrtamo na uro 50 do 35 satnikov, z luknjačem ali strojnim svedrom pa 200 in več.

Čeprav sam tako delam, kot sem zgoraj opisal, pa bi vendar rad k vsemu temu dodal neko kritično pripombo. Zdi se mi namreč, če vzamem v A. Ž. panju vseh 10 satnikov v plodišču ali medišču kot celoto, da bi bilo bolje, če bi žice v vseh satnikih ne bile vdelane v popolnoma enakih razdaljah. Žična mreža bi bila v tem primeru v panju gostejša in bi lažje vzdržala, če bi se naslonil utrgan sat na drugega. Kdor ima čas, naj torej ne vrta luknjic s šablono in naj razdalje med luknjicami nekoliko izpreminja. V velikih obratih je to prezamudno.

3. slika: Železna in lesena šablona

kolikor mislimo, da jih bomo prihodnjo pomled potrebovali.

Slavko Raič:

Mesečna navodila

Novo življenje se v panju prične okoli prvega izleta. Čebele začnejo matico izdatneje pitati, zadek ji zopet naraste, v njenih jajčnikih dozore jajčeca in matica jih odloži v celice, navadno na satu v sredini gnezda. Sprva zaleže le majhen krog, potem gre na drugo stran sata ter nasproti prvi zalegi zaleže ploskev iste velikosti. Čez čas se vrne k prvotni zalegi in jo za malenkost razširi. Šele ko je zalegla precejšnjo ploskev, preide postopoma na oba sosednja sata ter odloži jajčeca najprej na njiju notranji, nato pa še na njiju zunanji strani. Tako širi zalego v obliki krogle vedno bolj in bolj, kakor pač narašča v naravi toplota, kakor se pač pojavlja prvo pomladansko cvetje: zvončki, teloh, mačice, leska, resje itd., ki nudijo svoje zaloge za tisočera lačna usteva v čebeljem gnezdu. Posebno cvetni prah je dobrodošel. Brez obnožine ni napredka. To vidimo zlasti v deževnih in hladnih pomladih; družine se kljub obilnim zalogam medu

ne razvijajo. Kar je bilo v panju te hrane od prejšnje jeseni, kmalu poidi in tudi maščobne kepe, ki so si jih mladice nabrale konec avgusta ali v začetku septembra, postanejo sčasoma plen nenasitnih žrk.

Čim bolj narašča zalega, tem bolj kopni tudi zaloga medu. Čebelarji si ne želimo prezgodnje pomladi, saj ta le prepogosto zapelje čebele k prezgodnjemu zaleganju in k nesorazmerni razširitvi gnezda. Če nastopi po sončnih pomladanskih dnevih zopet mraz, se gnezdo znova skrči in lahko se celo zgodi, da ostane nekaj preobilne zalege izven gnezda. Ker ji primanjkuje toplota, propade. Poleg tega sili čebele zalega na plano po vodo, pa se jih večina ne vrne. Družina silno nazaduje; konec marca in v začetku aprila potem ni čebel. Ni jih torej prav takrat, ko so za negovanje zalege in nabiranje hrane najbolj potrebne.

Spomladi družina počasi napreduje, saj odmre v začetku njenega razvoja dnevno več čebel, kot se jih poleže. Moč družine pada posebno v panjih, zazimljenih s pretežno starimi čebelami, manj v tistih, ki so imeli jeseni več mladice.

Dnevna zguba čebel se sčasoma izravna z naraščanjem. Končno odmiranje zaostane za prirastkom in družina je vsak dan močnejša. Mlade čebele se posvete sedaj samo opraviлом znotraj panja, medtem ko starejše marljivo izletavajo in prinašajo domov potrebno hrano.

Ob prvem izletu čebelar navadno bežno pregleda družine, če so v redu. Po tem pregledu mine lahko precej časa, dokler se zopet ne zjuži in ne doseže toplota zraka tudi v senci vsaj 12 do 14 stopinj C. To se lahko zgodi že v februarju, včasih pa šele v marcu. Če je vreme sončno in ne piha veter, lahko opravi drugi, glavni pregled družin. Tudi sedaj se mora ravnati po načelu, da je treba opraviti potrebno delo čim hitreje. Panji naj bodo odprti kolikor mogoče malo časa, kajti razlika med toploto zraka (12—14°) in toploto v gnezdu (okoli 35°) je zelo velika. Če se gnezdo preveč shladi, se lahko zalega prehladi in odmre.

Ko pregleduješ družino, odpri mirno vrata panja in odstrani opaž! Če je slamnica vlažna, jo takoj odnesi na sonce, da se osuši. Nato odstrani okence! Če so čebele mirne, nadaljuj z delom, če se pa razburjajo in napadajo — to velja za vsak pregled — počakaj trenutek, da se umirijo. Preveč nikar ne kadi! Nekatere mirne družine poš s tem še bolj razdražil, pri drugih pa bodo čebele zapustile sate ter se vse utaborile na sprednji strani. Kako boš potem iskal razstojišča in pri tem mečkal čebele, si lahko misliš. Pri mirnih družinah izvleci lepenko in jo natančno premotri! Množina mrtvic večkrat vara, ker porabijo nekatere družine vsako priložnost, da jih odnesejo iz panja, nekatere pa ne. Če nimaš lepenke, očisti dno z grebljico do zadnjega kotička!

Če najdeš drobir sredi panja, je dobro: družina sedi pravilno; če je drobir ob strani, boš gnezdo prestavil v sredo. Izvleci skrajni sat z leve ali z desne, vedno pač na tisti strani, na kateri ne sede čebele, in ga postavi na kozico! Ostale sate potegni iz panja le toliko, da vidiš, kako je s hrano in z zalego. Če najdeš jajčeca, ni treba iskati matice, če pa jajčec ni, poišči matico, zapiši, kar si ugotovil, in se potem pri prvi priložnosti prepričaj, kaj je z njo. Ako si ob prvem pregledu gnezdo zožil z ločilno desko in so sedaj vse ulice že polne, ga po potrebi razširi z enim ali dvema satoma, v katerih je vsaj nekaj medu. Kasneje z razširitvijo nadaljuj, dokler ni plodišče polno. V primeru, da moraš gnezdo prestaviti na sredo, odvzemi toliko praznih satov ali nezaželenih satov s čebelami, kolikor je potrebno, da zalego lepo prestaviš, ne da bi sate jemal iz panja.

Po pregledu vsake družine si zapiši, kaj si našel: koliko imajo čebele še medu in koliko so ga že porabile; koliko zaseda družina; koliko je zalege in

kakšna je; ali je strujena, raztresena, popolnoma grbasta ali mešana; kako je grupiral med in obnožino; kdaj je začela matica zalegati; ali je družina polhlevna ali srborita; ali so čebele čiste sivke ali mešane pasme; če so pa bastardizirane, koliko imajo rumenih pasov; ali čebele pri pregledovanju beže s satov; kako branijo svoj dom in gnezdo pred roparicami. Vse te lastnosti in še druge, o katerih bomo kaj več govorili kdaj pozneje, so važne za oceno posameznih družin.

Družina je dobra, če zaseda sredi marca 5 ulice; odlična je tista, ki jih zaseda 6—8; panj, ki ima zasedene 4 ulice ali manj, je zanič. Take družine se reši čimprej! Pravzaprav bi moral to stiriti že ob zazimovanju, pa te je morda premagala slepa ljubezen in varavo upanje na poboljšanje. Slabiči so cokla v čebelarstvu; z ojačevanjem izrazitih neoglencev zaman razmetavaš dragoceno zalego dobrih družin.

Poglej tudi kakšno satje je v panjih. Morda si jeseni pustil kak zelo meden sat, ki bi ga bil rad odstranil, ker je bil bodisi star bodisi slabo izdelan, ker so bile njegove celice razvlečene ali je imel mnogo trotovine. Nisi ga mogel zamenjati z boljšim, ker takega kratko in malo nisi imel. Če je sedaj prazen, ga odstrani, če ni, ga daj čimbolj ob stran panja ter ga ob prvi priložnosti prestavi v medišče in potem čim prej izloči! Mlado, lepo izdelano satje je ponos naprednega čebelarja, »podplati« so pa sramota.

Že sedaj moraš misliti na trote. Zaradi selekcije jih boš dovolil le družinam z odličnimi maticami. Tem boš torej pustil v lepem satju primerne ploskve za trotovsko zalego, medtem ko boš slabe sate s trotovino odstranil, če jih že nisi. Ker pa hoče vsaka družina graditi trotovino, naj jo gradi v gradilnem satniku ali na kakem določenem satu, ki si mu izrezal staro trotovino in mu boš pozneje novo sproti izrezoval.

Družine v tej dobi nikakor ne smejo stradati, sicer ima čebelar večjo škodo, kakor si morda misli. Matica preneha zalegati, čebele pa v hudi stiski izpijejo zalego in jo pomečejo iz panja. Na bradah se pojavijo bele srajčke, ki so čebelarju v sramoto. Take družine si potem tedne in tedne ne opomorejo in zelo zaostanejo za drugimi. Čebelar jim mora takoj priskočiti na pomoč z medom ali s sladkorno raztopino. Pri tem naj pazi, da ne bo povzročil ropa, ki je spomladi zelo nevaren. Zato naj pita zvečer in zgodaj zjutraj odstrani pitalnike! Dobro je tudi, če primerno zoži žrela pri panjih, ki jih pita.

Če so se začele čebele ropati, naj žrelo zoži tako, da se morejo skozi preostalo odprtino preriniti samo posameznice. Žrelo naj zastre s stekleno ali leseno letvico, brade pa naj namaže s petrolejem! Če to ne pomaga, naj zapre zvečer žrelo popolnoma in da čebelam zadaj nekoliko zraka. Če tudi to ne zaleže, je treba napadeni panj za dan ali dva odnesti v hladen, temen prostor.

Že sedaj mora čebelar preudariti, kdaj se bo pričela prva obilnejša paša doma, ali kdaj namerava peljati čebele na pašo. Zvedati se mora, da mine 40 dni, preden se iz jajčka izleže čebela in postane nabiralka. Do paše morajo biti družine močne. Če je okoli čebelnjaka kaj paše, je v redu, če je pa ni, mora biti ob zadostnih količinah medenih zalog dražilno pitati. Nekaj večerov zapored naj poklada družinam manjše količine razredčenega medu. Če je v panju mnogo pokritega medu, ga lahko od časa do časa nekoliko odkrije, s čimer bo prav tako kakor z dražilnim pitanjem prisilil matico k boljšemu zaleganju.

(Dalje prihodnjič.)

O vrbah

Mnogo se je že pisalo o vrbah in njih razmnoževanju, v tem članku pa se hočem dotakniti le razmnoževanja ive ali, kot ji pravi ljudstvo, mačkovine, ki je med vrbami ena najboljših medonosnic ter gotovo najboljša proizvajalka cvetnega prahu. Prav posebno je važna zaradi dolgotrajnega cvetenja, v zgodnji spomladi, ko je čebelji zalegi tako nujno potreben cvetni prah.

Pozna jo gotovo vsak, če ne drugače pa po mačicah, ki so često do 4 cm dolge. Mačice sestavljajo številni cveti, od katerih imajo eni samo prašnike, drugi pa samo pestiče.* Mačice s prašnimi (moškimi) cveti so rumene, mačice s pestičnimi (ženskimi) cveti pa zelenkaste. Obojevrstne mačice imajo medovnike na dnu cvetov; medijo torej prašni in pestični cveti. Za čebelarstvo so pač važnejši moški cveti, ker dobe čebele na njih poleg medu tudi cvetni prah. Zato se homo čebelarji odločili za razmnoževanje ive z moškimi, t. j. prašnimi cveti.

Žal, da je iva edina vrba, ki je glede razmnoževanja zelo muhasta. S potaknjenci je razmnoževanje uspešno le tedaj, če vzamemo kot palec debele, 25 do 50 cm dolge veje, če le mogoče, z vidnimi spečimi očesci. Zelene enoletne šibe niso primerne, ker se težko primejo in prerade posuše. Že ko iva cvete, si zaznamujemo grme s prašnimi cveti, od katerih bomo narezali veje za potaknjence, ker so grmi kasneje, ko so goli, vsi enaki. V kasni jeseni, pred nastopom močnejšega mraza, veje narežemo in potaknemo v rahlo zemljo ali v gredo, ki smo jo določili za vzgojo potaknjencev. Seveda moramo prej narediti luknje v zemljo, da ne bi ranili lubja potaknjencev. Ti pridejo skoro vsi v zemljo, gleda jih le nekaj cm iz nje (1. slika). Zemljo je treba dobro potlačiti, da se povsod stika z vejo. Umestno je preko prve zime zemljo pokriti z listjem. Če pa hočemo narezane veje potakniti šele spomladi, kar je bolje, kajti preko zime v zemlji lahko pozebijo, povežemo veje v butarice in jih čez zimo shranimo v vlažnem pesku. Ko jih spomladj potaknemo v zemljo, mora biti ta kolikor toliko vlažna, kar znatno olajša rast.

Nadaljnji način razmnoževanja pa je cepljenje ive na druge vrbe, kar napravimo pred ali pa po cvetenju. Pred cvetenjem se požlahtnjuje s cepljenjem na precep, s pripahovanjem ali pa spahovanjem.

Cepljenje na precep (2. slika) je eden izmed najstarejših načinov cepljenja. Podlaga, to je veja, na katero hočemo cepiti, je lahko za palec ali za celo roko debela. Z močnim nožem jo malo nakoljemo, v precep pa potisnemo primerno zagozdo, da lahko vanj neovirano vtaknemo cepiče. Cepič, v našem primeru torej vejico ive, prirežemo na obeh straneh v obliki klina in ga porinemo v precep podlage do njegovega lubja. Tudi dva cepiča, po enega na vsako stran, lahko vtaknemo v precep. Zagozdo seveda nato odstranimo. Za cepiče vzamemo vedno le enoletne vejice z drevesa, ki še ni v mezgi. Imajo naj vsaj tri dobro razvite popke. Razume se, da moramo tako cepljeno podlago prevezati in s smolo zamazati.

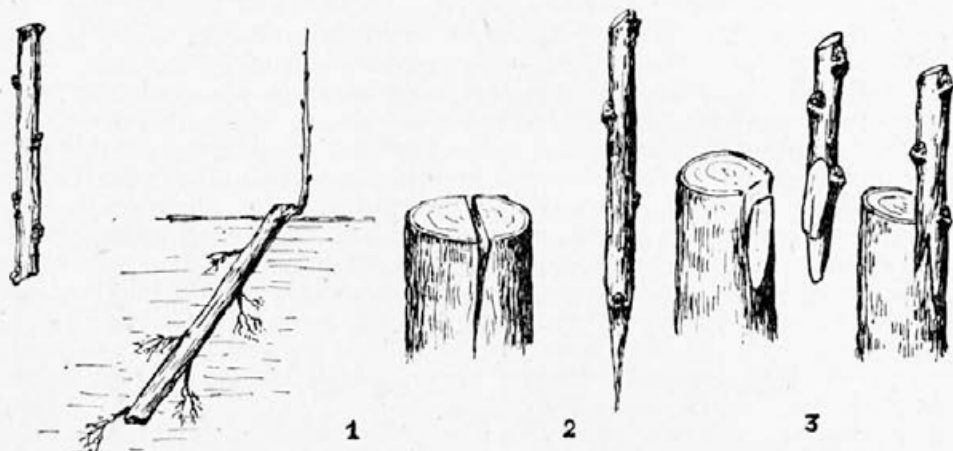
Pripahovanja z jezičkom (3. slika) se obnese, če je podlaga debelejša od cepiča, vendar ne predebela. Cepič prirežemo poševno, kar se da na dolgo, od

* Vse vrbe so dvodomne rastline, to se pravi, da imajo prašne in pestične cvete porazdeljene na različne poedinke. Treba je torej razlikovati moške in ženske grme oziroma drevesa. (Op. uredništva.)

podlage pa odrežemo tako velik kos, da se oba reza natanko krijeta. Če hočemo, da se bosta oba dela bolj trdno in tesno sprijela, vrežemo v cepič in podlago po en jeziček. Vrh podlage ravno prirežemo.

Spahovanje (kopuliranje) (2. slika) pride v poštev pri 1—2 letnih poganjkih, če sta cepič in podlaga enako debela. Oba prirežemo poševno, čim bolj na dolgo, tako da se reza dobro krijeta. Tudi tu zarežemo lahko v oba po en jeziček, da se bolj trdno in tesno sprimeta.

Na te tri načine lahko cepimo že zgodaj spomladi, pri čemer pa se odrečemo cvetenju v dotičnem letu. Požlahtnjevanje po cvetenju pa ima to prednost, da čebele pred cepljenjem še pašo lahko izkoristijo. V tem primeru cepimo za lub (5. slika), dokler je podlaga še v mezgi (muževna). Ta način cepljenja je najlažji. Če so cepiči dobri, se vedno primejo. Cepič obrežemo poševno, nakar ga

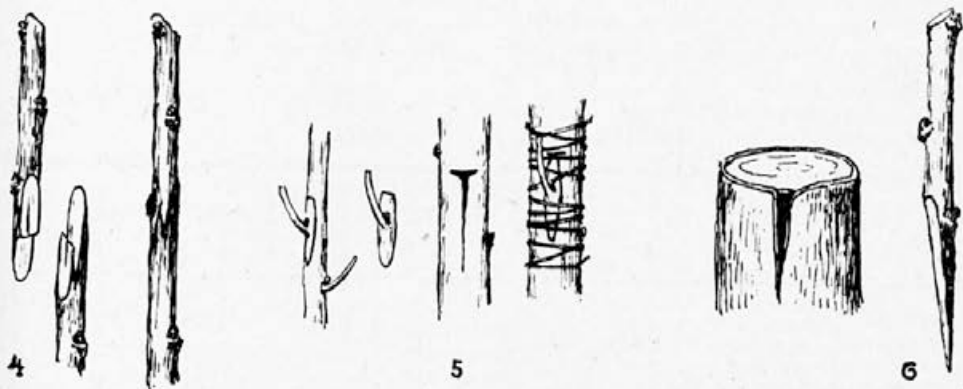
porinemo z lub, ki smo ga po dolgem prerezali. Vendar ni to cepljenje tako trpežno kot prejšnji dve. Vezi se zaradi napenjanja podlage često raztrgajo, še preden je cepič dobro zrastel z njo. Podlaga raste namreč pri vrbah zelo hitro in močno poganja. Zato je treba vezi po 3—4 tednih zrahljati in cepiče znova prevezati, kar pa ni ravno lahko izvedljivo, če smo cepili veliko število vrh. Tudi je cepič spočetka slabo prirasel k podlagi ter se že odlomi, če sede nanj kaka ptica. Da to preprečimo, privežemo poleg cepiča kako šibo.

Vrbe lahko požlahtnimo tudi z očesi (cepljenje v lubje ali okuliranje kot pri vrtnicah — 5. slika). V podlago, ki mora biti še v mezgi, napravimo zarezo v obliki črke T, od cepiča pa odrežemo približno 2 cm dolg kos lubja, ki ima spredaj popek, zadaj pa čim manj lesa. Nato porinemo cepič za lub podlage tako, da gleda popek s pecljem vred iz zareze. Pri tem načinu cepljenja ni treba zamazati rane z voskom, ampak zarezo samo prevežemo. Podlago lahko okuliramo na dveh mestih, n. pr. še na drugi strani kakih 10 cm iznad prvega cepljenja. Če je čez kakih 10 dni lubje ob vložnem očesu napeto in nezgrbančeno in če pecelj odpade, ko se ga dotaknemo, je to znak, da se je očesce prijelo. Obvezo lahko snamemo že čez dva meseca, šele naslednjo pomlad pa smemo kakih 10 cm nad očescem odrezati podlago. Mogoče bo potrebno poganjek, ki se je razvil iz očesca, tudi zavarovati s primerno šibo, da ga veter ali ptice ne odlomijo.

Vrbe cepimo uspešno od konca marca do srede maja, če pri tem uporabljamo mladike, ki so bile zgodaj odrezane. S cepljenjem naj se razširja v prvi vrsti naša iva (*Salix caprea*), čeprav cvete rana vrba (*S. daphnoides*) nekaj dni prej. Sicer ima ta daljše mačice, ki so na oko tudi lepše, toda na vejicah jih je le malo, se kaj rade odtrgajo in so za mráz bolj občutljive. Strokovnjaki priporočajo cepljenje ive na rano vrbo, ne pa obratno. Les rane vrbe je namreč nekoliko trši. Ker se njeno deblo ne skrivi, ko postane krošnja težka, dobimo lepša drevesa kakor pri ivi, vzgojeni iz potaknjenca.

Približno istočasno kot ti dve cveteta tudi krhka vrba (*S. fragilis*) in rdeča vrba (*S. purpurea*), ki jih čebelarji nič manj ne cenijo kakor ivo.

Da dobimo močno cvetoča drevesca, moramo odstraniti po vsakoletnem cvetenju vse slabotne šibe popolnoma, močnejše pa prirezati na 1—2 očesi. Odre-

zane šibe dajo dobre potaknjence. Čez nekaj tednov požene tako prirezano drevo dolge, gostolistne poganjke, ki bodo naslednje pomladi obilno cveteli.

Pri vsem našem prizadevanju, da bi vrbe, zlasti ivo, čimbolj razmnožili, pa se nehotе vrivajo neljubi pomisleki. Cvetoče mačice kot prve znanilke pomladi, imajo na ljudi nepremagljiv vpliv. Trga in reže jih staro in mlado, kjerkoli jih le dobi in doseže. Vse prepovedi trganja in prodajanja mačic so do sedaj bore malo zalegle. Najbrž tudi v bodoče ne bo dosti bolje. Zato ne sadimo vrb ob potih in v takih krajih, ki so ljudem dostopni noč in dan. Ako bi sadili vrbe za prodajo mačic v vrtnarijah ali gozdnih nasadih, je vprašanje, če bi to kaj koristilo in preprečilo nesmiselno slo ljudi do uničevanja. Več koristi pač bo, če vsak čebelar nasadi nekaj vrb v okolišu svojega čebeljaka, jih stalno nadzira in pravilno neguje.

Primeren pouk v šolah, članki v dnevnem časopisju in predavanja v radiu o potrebnosti vrb za hiter razvoj čebeljih družin v zgodnji pomladi, gotovo ne bodo ostali glas vpijočega v puščavi. Omejili bodo vsaj nekoliko vandalsko uničevanje ne samo vrb, ampak vsega pomladanskega cvetja. Brez dvoma bo to zaleglo pri razumnih prijateljih narave, divjake pa, pri katerih je vsaka pametna beseda bob ob steno, naj oblasti pošteno kaznujejo. Vsekakor pa je treba zaščititi tudi vrbe, kot je n. pr. zaščiten Blagajev volčin in večina alpskega cvetja.

Čebelarske opazovalnice v decembru 1951

Zaradi dežja in zlasti zaradi megle je bil december izredno vlažen. Ponekod panji na tehtnici niso pokazali nikakega upadka (Breg-Križce, Tinjan), v Št. Lovrencu na Dravskem polju pa je pokazala tehtnica v zadnji desetini meseca celo prirastek 15 dkg. V večini krajev so čebele po nekaj dni izletavale iz vseh panjev.

Opomba. Za oktober in november smo kasneje prejeli poročila nekaterih opazovalnic. Za oktober poroča opazovalnica v Renčah, da je teža panja na tehtnici padla za 145 dkg, da je bilo 29 izletnih dni, en dan deževen, sonce pa je sijalo 274 ur. Opazovalec je zazimil šibke družine z dobro zimsko zalogo. V novembru ni pokazala tehtnica nikakega upadka. Izletnih dni je bilo 12, deževnih 14, sonce pa je sijalo 88 ur.

V Ponovičah je bilo v oktobru 45 dkg upadka, 19 izletnih in 5 deževnih dni. Sonce je sijalo 82 ur. V novembru je bil upadek isti, izletnih 9, deževnih in sončnih 19 dni.

Opazovalnica Pristava pri Ljutomeru je imela v novembru 120 dkg upadka, 24 izletnih, 8 deževnih dni, 159 ur pa je sijalo sonce.

Opazovalnice v novembru	Donos ali poraba v			Skupno pridobil ali pora- bil dkg	Sred. mes. toplina	Izletni dnevi	Son- čni sij ur
	I.	II.	III.				
	mesečni tretjini/dkg						
Breg — Tržič	—	—	—	—	1,1	—	88
Virmaše	—	-20	—	-20	1,3	—	76
Preddvor	-10	-35	-20	-65	2,2	3	82
Dražgoše	-40	-30	-20	-30	0,7	—	117
Tinjan	—	—	—	—	5,0	1	130
Renče	-20	-20	-20	-60	8,2	9	61
Moščen. Draga	—	—	—	—	—	—	—
Verd	—	—	—	—	—	—	—
Brest	—	—	—	—	—	—	—
Zerovnica	-30	-45	-45	-115	1,8	5	129
Livold	-20	-30	-30	-80	3,0	6	—
Ponoviče	-15	-20	-15	-50	—	5	86
Krka	—	-30	—	—	—	—	—
Dob ob Mirni	-30	—	-10	-70	2,4	2	—
Novo mesto	-10	-15	—	-25	1,8	5	78
Novo mesto - Grm	-15	-15	-5	-35	2,9	4	—
Dragatuš	—	—	—	—	—	—	—
Črmošnjice	—	—	—	—	—	—	—
Dobova	—	—	—	—	—	—	—
Št. Jurij pri Celju	—	—	—	—	—	—	—
Selnica ob Dravi	-40	-30	-20	-90	0,1	1	103
Maribor	—	—	—	—	—	—	—
Donačka gora	—	—	—	—	2,0	—	—
S. Lovrenc n. D. p.	-30	—	—	-30	2,6	5	108
Mala Nedelja	-25	-5	—	-30	2,5	5	114
Apače	—	—	—	—	—	—	—
Pristava	-10	-10	-5	-25	—	9	71
Prosenjakovci	-10	-30	-10	-50	3,1	9	100
D. Lendava	-10	—	-20	-30	2,7	3	77
Povprečki				-48	2,5	4	94

MALI KRUHEK

Spomladansko pitanje. Zadnje jesen je marsikdo zazimil čebele s pičlo zimsko zalogo, saj je ajda skoro povsod popolnoma odpovedala. Zato bo moral čebelatam dodajati. Če je denar pri hiši, bo vsak lahko kupil sladkor in čebele nakrmil. Kakor pa vam je znano, je v prodaji po trgovinah tudi med — menda iz Amerike. Opozoril bi rad vsakega, da naj v nobenem primeru ne krmi čebel s tem medom, ker nimamo nobene garancije, da ni okužen z nevarno gnilobo. Nikomur ne priporočam, da bi krmil čebele z medom, kupljenim v trgovini, posebej pa še z američkim medom. Če bi že kdo za špekulativno pitanje rabil med, naj ga kupi od čebelarja, ki ima zdrave čebele.

Potrebno bi bilo, da bi se Zveza čebelarjskih društev za Slovenijo pozanimala, kako je s tem američkim medom in da bi ga bakteriološki zavod preiskal. Mislim, da bi se smel uvoženi med, za katerega ni znano, ali je od zdravih ali od bolnih čebel, prodajati le v zaprtih posodah in z opozorilom, da za krmiljenje čebel ni primeren.

Lani smo žrtvovali nad 300.000 din za zatiranje čebeljih kužnih bolezni. Ali naj sedaj pustimo, da bo vse to delo zastonj? Če že uvažamo med, skrbimo tudi za to, da s takim medom ne bomo okužili svojih čebel.

Človeku pa ta med seveda ni škodljiv.

Pitalniki v okencih AŽ-panjev. Zlasti spomladi pri špekulativnem pitanju čebel je človek pogosto v zadregi. Rad bi panje kolikor mogoče toplo odel, a mu to zabranjuje pločevinasti pitalnik s svojim dulecem. Prav tako so velike nerodnosti, kadar postavljamo v tak pitalnik še steklenico. Dostikrat se nam prevrne. Če pa panj ne stoji v vodoravni legi, nam tekočina steče po dnu. Vsemu temu se izognemo, če si napravimo pitalnike iz lesonita v okencih panjev. Seveda jih lahko uporabljajo le tisti, ki imajo okenea tako urejena, da morejo iz njih vzeti mreže. Taki pitalniki držo več kot liter tekočine in

so zelo praktični. Mislim, da bi jih morala ineti Čebelarna v zalogi, saj bi bili verjetno cenejši kot pa so pločevinasti.

Novo tarife za prevoz čebel po železnici in z avtomobili povzročajo resne skrbi zlasti čebelarjem prevaževalcem. Saj bo prevoz v pašo skoro nemogoč. Vedeti je namreč treba, da je tveganje pri prevažanju čebel s paše na pašo izredno veliko. Leta 1946. sem n. pr. prevozil z vlakom in avtomobili čez 800 km, pa nisem pridelal zase niti kilograma medu niti niso imele čebele zadostne zimske zaloge. Kaj bi se mi bilo zgodilo, če bi bil imel take stroške s prevozom, kot bi jih imel danes. Prodati bi bil moral ne le čebele, ampak še kaj drugega. Tudi vsa naslednja leta ni bilo dosti boljše. Preračunal sem, da bi bil imel celo lani izgubo, ko sem vendar nekaj točil, če bi bil plačal vožnjo po letošnjih tarifah. Vrhu tega pa moramo skrbeti za to, da bodo ljudje lahko kupovali med ceneje kot doslej. Prepričani smo, da bo naša ljudska oblast olajšala prevažanje čebel s paše na pašo, kakor je to urejeno, lahko rečemo, po vseh državah na svetu. Zveza čebelarjskih društev za Slovenijo je pokrenila že vse potrebno.

Kako se neprevidnost maščuje. Ko sem imel leta 1949 na hojevi paši čebele, sem napolnjene in pokrite sate iztočil, medtem ko sem nepokrite in malo pokrite pustil v panjih. Čebele sem peljal nato v ajdovo pašo, kjer so prazne in na pol prazne lončke napolnile ter z belimi pokroveci pokrile.

Navadno napravim vsako leto pozno jeseni iz dveh kranjičev po en Žnideršičev panj. V ta namen vzamem iz medišča drugih panjev toliko z medom napolnjenih satov, da tehtajo 14 kg z okvirji vred. Sate denem v plodišče Žnideršiča, nato pa preženem vanj še čebele iz kranjičev. Tko si pridobim po nekaj žnideršičev, ki so drugo leto jako močni. To leto me je pa precej prevarilo.

Lansko pomlad so drugi panji lepo izletavali, le iz dveh panjev je maločkateri čebela prišla na plan. Ko pogledam v panje, vidim, da je v njih malenkost živih čebel. Druge so bile večinoma mrtve. Ko sem te panje natančno pregledal, sem našel, da je bilo v njih najmanj po 4 do 5 kg medu. Ko sem med preiskal, sem ugotovil, da je bil zgolj hojev. Ker je bil strjen, ga še čebele niso mogle uživati, medtem ko so ajdovega docela porabile. Tako so pri zadostni zalogi medu od lakote poginile.

Zato naj si vsak čebelar zapomni, da hojev med ni za zimsko krmiljenje čebel. Če ga je kaj v panjih, ga je treba iztočiti ter s sladkorjem dopolniti zimsko zalogo. Drugače bo imel spomladi mrliče. Višnjegorski.

Vzgleden čebelar. 20. januarja 1952 je imelo Čebel. društvo Litija svoj redni občni zbor. Zaradi precejšnjega mraza in slabe poti oddaljenejši čebelarji niso prišli, pa tudi bližnjih je precej manjkalo. Prišel je 71 letni ZABRET IVAN iz Kleviš pri Polšniku. Navzlic svoji starosti, mrazu in slabi poti je prijahal na konju več ur daleč v Litijo, da se je udeležil občnega zbora svojega društva.

Med okupacijo so mu bila vsa njegova poslopja (menda nekdanja Valvazorjeva grajsčina) porušena, pa je s svojo družino skozi tri leta stanoval v svojem prostornem čebelnjaku. Stene in strop je oblepil s papirjem, da ni pihalo skozi reže. Svojo posteljo je imel ob panjih, da je pred spanjem lahko poslušal, kako šume čebele v njih. Ob oglu čebelnjaka mu stoji debel hrastov panj, iz katerega že sedem let izletavajo čebele. Že naseljenega je pred leti našel daleč v gozdu, ga z muko požagal in ga spravil domov k čebelnjaku.

Sedaj ima svoja poslopja zopet pod streho. Za svoje čebelice zelo skrbi. Kljub oddaljenosti in svoji starosti redno prihaja na občne zборе in druge čebelarske sestanke. Res vzgleden čebelar! Zunko

Mreža v okencih in še kaj. Po vojni je primanjkovalo pocinjene mreže; zato si je marsikateri čebelar pomagal s tem, kar je dobil, torej z navadno, nepocinjeno mrežo. Ker je

v panju vedno dovolj vlage, taka mreža rada rjavi. Dalj bo vzdržala, če jo prav na tenko prepleskamo s tirnezem — seveda, če že ni preveč rjava.

Se huje je s tečaji pri bradah, ki so izpostavljeni vsem vremenskim neprinkam. Najbolje je, če jim najprej prepleskamo z mintjem, nato pa se z barvo; vsako leto pa jih je treba vsaj enkrat namazati tudi z oljem. Sploh je prav, da vsaj enkrat v letu pregledamo vse okovje v panju in ga spravimo v red. Če ni mogoče tega storiti, ker so v panjih čebele, moramo imeti vselej nekaj rezervnih praznih panjev, da preselimo vanje čebele iz panjev, potrebnih popravila. Ako vsako leto temeljito popravimo nekaj panjev, ne bomo imeli pri prevažanju z njimi sitnosti. Sedaj je tudi za barvanje panjev čas. S. M.

Matična rešetka, kakršno prodajajo po trgovinah, je prav gotovo priprava za mučenje čebel. Po drugih deželah jo le redko še uporabljajo in če jo, je izdelana tako, da nima ostrih robov kot naša. Pred vojno smo izdelovali pri nas matično rešetko iz okrogle debele žice. Mislim, da bi jo lahko že tudi danes izdelovali. Morda bi bila nekaj dražja od navadne, vsekakor pa veliko bolj primerna.

Narodnost dr. Jana Dzierzona. V *Bienenzeitung* iz leta 1938 je priobčil znani avstrijski čebelar Teodor Weippl svoje spomine na dr. Dzierzona. Popisuje ga kot govornika in omenja, da je govoril precej naglo, brez razburjenja, s komaj opazljivim poljskim naglasom. Leta 1901, ko je bil dr. Dzierzon star že 90 let, ga je obiskal na njegovem domu v Lovkovicah pri Breslavi. Po ogledu čebelnjakov je Dzierzonov nečak peljal goste v Dzierzonovo rojstno hišo. Weippl piše o tem doslovno: »Hiša je last Dzierzonovega nečaka Jana. Lovkovice je vas, ki leži v precej dolgočasni ravnini. Zemlja ni kaj prida. Prebivalci so Poljaki, občevalni jezik je poljski in le redko kdo razume nemško. Tudi v Dzierzonovi hiši so govorili poljsko. Njegova nečakinja je za silo lomila nemščino, njeni otroci pa so znali samo poljsko; le nečak Jan je govoril nemško precej gladko.«

NAŠA ORGANIZACIJA

Ugotovitve pri pregledovanju čebelnjakov v letu 1951

Lansko leto je naša Zveza pozvala vsa čebelarstva društva, da naj v svojih območjih zaradi zatiranja čebeljih kužnih bolezni pregledajo čebelniake in v njih nameščene čebelje družine. Te preglede so izvršila naslednja čebelarstva društva: Ajdovščina, Celje, Črnomelj, Dravograd, Gorica, Grosuplje, Idrija, Ilirska Bistrica, Jesenice, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Dolnja Lendava, Sv. Lovrene na Dravskem polju, Ljubljana, Ljutomer, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Poljčane, Postojna, Ptuj, Radgona, Tolmin, Trbovlje, Trebnje in Skofja Loka.

Sodelovalo je pri tej akciji 95 izvedencev za čebelje bolezni, ki so pregledali skupno 52.710 čebeljih družin v 5.032 čebelnjakih. O hudi gnilobi, ki je bila mikroskopsko potrjena, je poročalo 11 čebelarstev, in sicer so našli:

Panjev	okuženih	sumljivih
Kamnik	2	—
Lendava	4	23
Ljubljana	9	—
Litija	25	5
Ljutomer	10	13
Maribor	9	3
Murska Sobota	23	5
Novo mesto	5	11
Ptuj	3	3
Radgona	3	—
Sv. Lovrene na Dr. p. 18	—	—
Skupaj	111	63

Pripomniti moramo, da se 9 čebelarstev ni odzvalo našemu pozivu in na njihovem teritoriju takega pregleda ni bilo.

Zgoraj navedene okužbe čebelje zalege so ugotovili izvedenci v 58 čebelnjakih. V vseh primerih so postopali po uredbi, ki velja za živalske kužne bolezni.

Vsepopvod, kjer so bili panji zavarovani in čebelje družine uničene zaradi kužnih bolezni, je dobil prizadelet od zavarovalnice povrnjeno škodo v znesku din 4000 za panj.

Stroški za te preglede so doslej znašali 364.000 din. DOZ je prispeval din 300.000, drugo pa Zveza.

Pregledovalci čebel so nadalje ugotovili, da se je kuga čebelje zalege prenašala večinoma s prodajo okuženega satja, panjev in suhih čebel. V nekaterih primerih se je to nehoti zgodilo, v drugih pa namerno. V 99 primerih so bili oškodovani s tako kupčijo sami čebelarji začetniki. Zato svarimo ne samo začetnike, ampak tudi starejše čebelarje, da kupujejo **rabljeno satje, panje in suhe čebele le od dobro znanih in poštenih čebelarjev.**

Če pogledamo številke okuženih čebelarstev in čebeljih družin, vidimo, da zadeva le ni tako malenkostna, kakor bi si kdo mislil. Saj je v Sloveniji kar šest čebelarstev, ki imajo devet in še več okuženih čebelarstev.

Mislím, da ni resnega čebelarja, ki ne bi s strahom razmišljal, kako velika nevarnost preti njegovim ljubljankam, ako ne bomo s skupnimi močmi te nevarne čebelje bolezni, če že ne popolnoma zatrlí, pa vsaj do skrajnosti omejili.

Pregledovalci so v več primerih ugotovili tudi velik nered in zanikrnost v čebelnjakih. Čebelar, ki ne pozna reda pri čebelah, ga tudi ne more poznati pri drugih domačih živalih in bi bilo boljše, da bi čebelarstvo sploh opustil. V bodoče bomo imena takih čebelarjev objavili v našem listu.

Ako hočemo, da bo imelo naše delo pri zatiranju čebeljih kužnih bolezni uspeh in da finančne žrtve ne bodo zastonj, bomo morali vsako drugo leto pregledovati čebele po vsej Sloveniji. Tiste čebelnjake pa, v katerih je

bila bolezen ugotovljena že sedaj, bomo morali stalno nadzorovati. Bati pa se je, da nam DOZ ne bo več dal za to delo svojega prispevka, ker je število pri njem zavarovanih čebeljih družin tako majhno (11.000), da premija vseh zavarovanih panjev ne zadošča, da bi z njo krili preglede čebelnjakov po vsej Sloveniji. Pri tem moramo upoštevati še to, da je DOZ že lansko leto izplačal čez 150.000 din jamstvenih nezgod pri čebelarstvu.

Posel zatiranja čebeljih kužnih bolezni bodo morala prevzeti čebelarska društva na svoje rame, ali pa dvigniti število zavarovanih panjev na tako višino, da nam bo DOZ lahko priskočil na pomoč. Pogoji za to podporo bi bilo zavarovanje vsaj 50.000 panjev v vsej Sloveniji. Če tega števila ne dosežemo, bo DOZ ukinil jamstveno zavarovanje.

Da bi člani lahko zavarovali svoje čebele, je Zveza postavila skupno z DOZ-om tri osnovne zneske za zavarovanje AŽ-panjev, in sicer: 2000, 4000 in 6000 din, za eksportovca 1600 in za

kranjiča 800 din. Premije za AŽ-panj bi potemtakem znašale 10, 20 in 30 din za panj, za eksportovca 8 in za kranjiča 4 din.

Jamstveno zavarovanje za čebele, ki ga tukaj navajamo, je zelo široko. Raztegnjeno je na razne nezgode, ki ga zavarovalnice v bolj razvitih državah še niso uvedle v svoj zavarovalni sistem. Škoda bi bilo, če bi nam to, kar smo si s težavo ustvarili, zaradi našega nerazumevanja propadlo. Koliko raznih nezgod je že uničilo najlepša čebelarstva samo zato, ker niso bila zavarovana. Dokler nam ne teče voda v grlo, ne mislimo na nevarnost. Sele tedaj, ko bolezen izbruhne z vso silo, se spomnimo, da bi bilo prav, če bi imeli čebele zavarovane. Po toči zvoniti, pa je prepozno!

Vsak posameznik naj razmišlja o tem zavarovanju in naj presodi, ali je potrebno zavarovati čebele ali ne. Čebelarska društva pa naj članom na občnih zborih pojasnijo pravi pomen in namen jamstvenega zavarovanja čebel!

Praktičen tečaj za učiteljstvo v Tolminu od 16. do 18. januarja 1952

Da bi se učiteljstvo čimbolj povežalo s prebivalstvom in vasi, je Svet za prosveto in kulturo s sodelovanjem in ob pomoči poverjenišтва za kmetijstvo pri OLO Tolmin organiziral v dneh 16., 17. in 18. januarja ciklus predavanj iz kmetijstva. Predavali so razni strokovnjaki. Bila so lepa in poučna predavanja iz sadjarstva, vrtnarstva, o zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev, iz živinoreje in poljedelstva. Predavatelji so se potrudili, da so navzočim tečajnikom poglobili znanje iz navedenih kmetijskih panog. Potrebno je bilo to, ker večina udeležencev ni dobila med svojim študijem na učiteljski zadostnega strokovnega znanja, ki ga rabijo pri svojem pouku v šoli.

O čebelarstvu je predaval tovariš Josip Kobal iz Ljubljane. Čeprav je bilo njegovo predavanje zadnje in so bili tečajniki že precej utrujeni, so mu vendarle sledili z zanimanjem in užitek. In kako ne bi? Saj je iz vsa-

ke njegove besede vela velika ljubezen do te male, a neutrudljive živalee.

Po kratkem orisu razvoja čebelarstva med Slovenci je prešel na idealne in gnotne koristi čebelarstva, na čebelnjake in panje, na med in njegovo uporabo kot hranilo, krepčilo in zdravilo. Govoril je o čebeljih boleznih in škodljivcih. Pozabil ni tudi naših slavnihi čebelarjev in za naš narod res ne skromne literature. Predavanje je bilo prepleteno z veselimi zgodbicami, ki so poslušalce držale v stalni napetosti ter ustvarile prijetno razpoloženje. Le škoda, da skopo odmerjeni čas ni dopuščal obširnejše diskusije.

Predavanje toy. Kobala bo prav gotovo pobuda marsikateremu udeležencu in udeleženci, da bo kljub strahu pred čebeljim pikom pričel oziroma pričela čebelariti.

Vsem predavateljem iskrena hvala!

Za udeležence: Emes,

VESTNIK ZVEZE

ČEBELARSKE DRUŽINE

naj skličejo družinski posvet (občni zbor) do konca februarja ali vsaj pred občnim zborom svojega pristojnega čebelarskega društva.

ČEBELARSKA DRUŠTVA!

Skličite občne zборе najkasneje do konca februarja, kakor to določa II. člen društvenih pravil. Prepis zapisnika pošljite Zvezi vsaj do 15. marca t. l. na vpogled, da bo mogla Zveza za sestaviti poročilo za svoj občni zbor. Priložite tudi kratek spis o poteku občnega zbora za list!

ČEBELARSKA DRUŠTVA,

ki še niso prijavila Zvezi svojega članstva, naj to nemudoma store. Prijavi naj prilože spisek članov, ločenih po družinah, in nakažejo zanje prispevek 5 din od vsakega člana. Društva, ki tega ne bodo storila, ne bodo imela pravice glasovanja na občnem zboru Zveze.

ČEBELARSKO DRUŠTVO KRANJ

vabi na občni zbor, ki bo 17. febr. 1952 ob 9. uri v dvorani Okrajnega doma, II. nadstropje s sledečim dnevnim redom: Otvoritev. Izvolitev delovnega predsedstva in dveh overovateljev zapisnika. Poročilo upravnega in nadzornega odbora ter razrešnica dosedanjemu odboru. Volitev novega upravnega in nadzornega odbora. Volitev delegatov za občni zbor Zveze. Raznoterosti.

ČEBELARSKO DRUŠTVO NOVO MESTO

vabi na občni zbor, ki bo v nedeljo 17. februarja 1952 ob 9. uri na drž. kmetijski šoli na Grmu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo upravnega odbora o dosedanjem delu društva. 2. Poročilo nadzornega odbora. 3. Potrditev letnega obračuna za leto 1951. 5. Volitve novega upravnega in nadzornega odbora. 6. Predlogi in pritožbe članov. 7. Potrditev proračuna za leto 1952. 8. Predlogi glede organizacijskih pravil. 9. Slučajnosti. Opomba: Morebitne predloge k

gornjim točkam izročite upravnemu odboru pred začetkom občnega zbora zaradi razporeditve časa in snovi.

Odbor.

ČEB. DRUŠTVO V GOR. RADGONI

vabi članstvo na II. občni zbor, ki bo 23. februarja 1952 ob 9. uri v konferenčni sobi OLO v Gornji Radgoni. Dnevni red: Poročilo upravnega odbora. Poročilo nadzornega odbora. Potrditev letnega računa. Letni gospodarski plan. Proračun za leto 1952. Razrešnica upravnemu in nadzornemu odboru. Volitev upravnega in nadzornega odbora. Volitev delegatov za občni zbor zveze. Predlogi in pritožbe članov. Slučajnosti. Odbor

ČEB. DRUŠTVO MURSKA SOBOTA

vabi na občni zbor, ki bo 2. marca 1952 ob 9. uri dopoldne v stari šoli v Murški Soboti. Dnevni red: 1. Otvoritev in pozdravni nagovor. 2. Ugotovitev sklepčnosti. 3. Izvolitev delovnega predsedstva. 4. Poročilo tajnika. 5. Poročilo blagajnika. 6. Poročilo nadzornega odbora. 7. Diskusija o poročilih in sklepanje o razrešnici starega odbora. 8. Izvolitev novega upravnega in nadzornega odbora. 9. Slučajnosti. Odbor.

ČEBELARSKO DRUŠTVO V LJUTOMERU

vabi svoje člane na II. redni letni občni zbor, ki bo 24. februarja t. l. ob 9. uri v gimnaziji v Ljutomeru. Dnevni red: 1. Poročila upravnega in nadzornega odbora. 2. Razprava o poročilih. 3. Razrešnica staremu odboru. 4. Volitev novega odbora. 5. Načrt za delo v tekočem letu. 6. Slučajnosti.

Na povabilo našega društva bo predaval tov. Rojce o vzreji matice in organizaciji plemenitih postaj. Predvajal bo tudi film o življenju čebel.

ZASTONJKARJI

Vsi tisti čebelarji, ki so lansko leto vozili svoje čebele na ajdovo pašo pa nam še do danes niso plačali prispevka po 2 din od panja za pašni katarster, naj vzamejo na znanje, da jim letos, ako starega dolga ne bodo poravnali, ne bomo izdali dovoljenja za prevoz na ajdovo pasišče.

Cenik »Čebelarne« v Ljubljani

	din		din
Čebelarско pokrivalo	120.—	Plemenilnik	100.—
Deščica za utiranje satnic	35.—	Pitalnik	100.—
Gonilo za točilo	1700.—	Prečna zapora	10.—
Kadilnik na meh	620.—	Rinčica	7.50
Kolesce za utiranje žice - šir.	60.—	Satnik	7.—
Kolesce za utiranje žice - nav.	70.—	Satnik vzrejni	20.—
Koš za točilo	po dnevni ceni	Sipalnik - leseni	150.—
Kozica za odlaganje satov	250.—	Sipalnik Stojkovič	1070.—
Kvačice 1 kg	350.—	Sito za med - enojno	350.—
Lončki à 1 kg	17.—	Slamnica - velika	80.—
„ à 1/2 kg	14.—	Slamnica - mala	70.—
„ à 1/4 kg	10.—	Stojalo za odkrivanje satja	700.—
Matična rešetka m ²	900.—	Strgulja	100.—
Matičnica Zander	12.—	Šarnir 40/40 par	20.—
„ Wohlgemuth	30.—	Štirisatar	400.—
Stojalo za zbijanje satnikov	150.—	Štula odtočna	300.—
Luknjač	550.—	Čebelarška tehtnica	12.500.—
Mreža - žična za okenca	po dn. ceni	Točilo za med	po dnevni ceni
Nož - sulica za izpodrezav.	60.—	Žica - vretence	40.—
Nož za izpodrezavanje	100.—	Žveplo 1kg	100.—
Vilice	330.—	Čebelarški zbornik	35.—
Omelca	250.—	Naša košnica zb. A. Žnideršič	40.—
Panj AŽ na 9 satov	3000.—	Stari letniki Slov. čebelarja,	
Panj AŽ na 10 satov	3500.—	popolni letnik 1950	60.—
Panj eksportni	1200.—	ostali	75.—

Poleg navedenih predmetov imamo na zalogi tudi okovje za panje, kakor škrnjake, vijake, žičnike, nosilce in drugo.

Čebelarji-člani imajo pri gornjih cenah 10 odstotkov popusta za lesene izdelke, izdelane v naših mizarških delavnicah, pri drugih izdelkih, izdelanih od tujih obrtnikov, pa 5 odstotkov.

Satnice izdelujemo na novih strojih, ki smo jih dobili iz Nemčije. Cena izdelave je din 60.— za 1 kg. Kalo računamo 2—3 odstotke po kakovosti voska.

Voščine bomo sprejemali v kuho do 31. marca t. l. Prinesite jih čimprej, ker bo treba pozneje čakati zaradi obilnega dela pri izdelavi satnic.